

Liever Rumpole dan Ally McBeal

door Patrick van IJendoorn

Stoffige, ouderwetse en vooral ook gezellige mannen. Zo denken de Engelsen over hun advocaten, zo blijkt uit een recent onderzoek van het juridische informatiecentrum LexisNexis. Dit imago staat in schril contrast met het zelfbeeld van de advocaten, zijnde een modern, bijdetijds deel van de bevolking waarbij vrouwen goed vertegenwoordigd zijn. Het heden, laat staan de toekomst, met al zijn digitale wondermiddelen, is niet besteed aan de advocatuur, zo luidde het oordeel van de duizend ondervraagde burgers. Zeven van de tien burgers achten een beter gebruik van nieuwe technologie passend en geboden. Zelf zien advocaten, waarvan er honderd een vragenlijst invulden, zich al lang als computervriendelijke professionals, die

zeker zo modern zijn als bijvoorbeeld de bankiers in *the City*. Ook in de categorie vertrouwen werd een magere score behaald, een stuk lager dan de 'goudeerlijke' leraren, priesters en artsen. Advocaten scoorden wel weer beter dan makelaars en verzekeringsadviseurs, wier imago toch tamelijk hopeloos is.

Het is overigens niet alleen maar kommer en kwel voor pleitend Engeland. Hoewel de ondervraagde burgers voor een zo modern mogelijk rechtssysteem zeggen te zijn, leggen ze hun juridische lot liever in de handen van Charles Dickens' held Horace Rumpole, met zijn liefde voor de geest van de wet, dan een snelle, zakelijke dame als Ally McBeal. Bemoevend is ook de absolute topnotering waar het gaat om favoriete tafel- of borrelgenoten. Het deed denken aan wat Peter Foster een paar jaar

geleden in *The Times* noteerde. na het overlijden van de excentrieke topadvocaat George Carman: 'Those who had the privilege to watch Mr Carman at work in the Royal Courts of Justice and chat to him in Daly's, the other bar where he frequently held court, drinking champagne, will miss him.'

Berichten uit het notariaat

Tussenpersoon en provisieverbod

mr. E.E. Minkjan, bestuurssecretaris KNB

Notarissen mogen, evenmin als advocaten, een financiële tegemoetkoming of andere op geld waardeerbare tegemoetkoming geven aan derden voor het verkrijgen van opdrachten. (Aldus formuleert art. 12, tweede lid, van de Verordening beroeps- en gedragsregels het provisieverbod. Vergelijk regel 2, tweede lid, Gedragsregels voor advocaten.) Voorkomen moet worden dat de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de notaris in gevaar worden gebracht door afspraken waarbij aan niet-rechtstreeks betrokkenen of tussenpersonen een voordeel wordt toegekend. Hoe zit het nu met tussenpersonen, die al dan niet via een website, klanten werven voor notarissen? En wat als de notaris die tussenpersoon daarvoor niet rechtstreeks betaalt, maar de klanten minder rekent, terwijl zij die tussenpersoon een vergoeding betalen? Valt dat onder het provisieverbod? Ja, zegt de kamer van toezicht Den Haag in een uitspraak van 6 oktober 2004.

Notaris Service Nederland (NSN) trad op als tussenpersoon tussen consument en notaris. NSN en notaris brachten offertes uit, waarbij de notaris 80 procent van het honorarium aan de klant in rekening bracht en NSN 20 procent. Formeel sloot de klant afzonderlijke overeenkomsten met de notaris en met NSN, en de notaris was strikt genomen geen geldelijke vergoeding met NSN voor de klantenwerving overeengekomen. In economische zin was echter wel sprake van een geldelijke vergoeding, omdat de notaris een veelvoorkomend offertetraject werd bespaard, zoals hij zelf stelde. De kamer van toezicht oordeelde de klacht gegrond.

Verder deed NSN het voorkomen alsof zij voorbereidende werkzaamheden deed voor het notarisdossier. Een notaris moet echter de werkzaamheden verrichten die hij als notaris in verband met een opdracht behoort te verrichten, ook wanneer door derden al werkzaamheden zijn verricht. (Art. 2 Verordening Beroeps- en gedragsregels.) Dit doet denken aan het voorschrift in regel 35 van de Gedragsregels voor advocaten: een opdracht die zich beperkt tot het enkele verlenen van procureursbijstand, mag slechts worden aanvaard van een advocaat. Met andere woorden, werkzaamheden waarvoor verplichte bijstand van een notaris, respectievelijk een procureur nodig is, mag deze hoogstens laten voorbereiden door een niet-notaris respectievelijk niet-procureur, maar ten slotte moet hij het werk toch ook zelf doen.

De notaris in kwestie liet het zich aanleunen dat NSN ten onrechte de suggestie wekte dat zij tegen betaling ondersteunende diensten voor de notaris verrichtte, die de notaris zelf (ook) dient te verrichten. Hiermee werkte de notaris stilzwijgend mee aan misleiding van het publiek in het algemeen en van zijn uiteindelijke klanten in het bijzonder. Ook dit onderdeel van de klacht werd gegrond verklaard.

Sinds de nieuwe Wet op het notarisambt zijn de notarissen zoekende naar het evenwicht tussen het ambt van notaris en het vrije ondernemerschap. Dat brengt ook veel onrust bij de beroepsgroep. De KNB is blij met deze uitspraak, die de grenzen van het vrije ondernemerschap helpt markeren.